І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 119. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 29-го ЧЕРВНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 29, 1967 No. 119. VOL. LXXIV.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 28-го червня, 1967

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПІДПИСАВ ЗАКОН про поширення програми Центрів Здоров'я в окремих громадах і в дільницях великих міст. Президент пригадав, що Конґрес в 1965-му році призначив фонди на Центри Здоров'я, а тепер Канґрес схвалив закон, який поширює Центри Здоров'я в кількох напрямах: ці Центри матимуть право опікуватися умово незрівноваженими дітьми, лікувати алькоголіків і наркоманів, дораджувати родинам в їхніх клопотах та в подібних інших справах. Ці Центри мають спеціялістів від умово хворих осіб.

НОВИЙ ГОЛОВА АМЕРИКАНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО Товариства д-р Мілфорд О. Равз обороняє своє становище, чому він тільки признає урядову медичну і шпитальну опіку над старшими особами, але не схвалює її ані не підтримує. На його думку медична опіка в рамах соціяльного забезпечення знижує стандард лікування і є непотрібна, бо лікарі і без неї дбали про здоров'я старших осіб. Але три представники інших лікарських товариств д-р Квентін Д. Йонґ, д-р Джан С. Галломан і д-р Литт Ґарднер твердять, що АЛТ керується не засадами присяги на основі навчання основника медицини грецького лікаря Гіппократа, тільки висотою своїх гонорарів, які є нижчі в рамах соціяльного забезпечення.

СЕНАТОР ДЕМОКРАТ ІЗ ПЕНСИЛЬВЕНІЇ Джозеф С. Кларк гадає, що Сенат не виконає своєї повинности, висловивши догану сенаторові Томасові Дж. Даддові за неправильне господарювання громадськими фондами. На думку сенатора Кларка Сенат мусить схвалити кодекс етичної поведінки для своїх членів, щоб не могли повторятися такі випадки, за які критикували сенатора Дадда. Сенатор Кларк пропонує, щоб сенатори повідомляли про всякі прибутки в сумі понад 100 дол. Сенатори не сміють приймати подарунків вартісніших понад 100 дол. Вони не сміють займати якісь платні становища поза Сенатом.

КАЛІФОРНІЙСЬКИЙ ГУБЕРНАТОР РІҐЕН заявив, що він не буде старатися про республіканську номінацію на президента в 1968-му році, але він не заперечив того, що прийняв би номінацію, коли б його про це просили на Конвенції. Він сказав дослівно: „Коли б представники Республіканської Партії застукали до моїх дверей, чи ж міг би я їх відогнати геть?" Але він зараз же додав, що не вірить в те, щоб на Номінаційній Конвенції його „на силу" хотіли найменувати на кандидата. Губернатор Ореґону Том МекКолл гадає, що Ріґен має замало досвіду у внутрішній політиці і завсім не визнається на закордонній політиці, щоб міг бути президентом ЗДА.

ОПИТУВАННЯ ВИЯВЛЯЮТЬ ЗМЕНШЕННЯ числа консерватистів в обидвох партіях. Аґенція Луїса Гарріса ствердила на основі переведених опитувань, що в Республіканській партії тільки 47 відсотків виборців зараховують себе до консерватистів. В 1964-му році, коли кандидував на президента Беррі Голдвотер, аж 53 відсотки опитуваних уважали себе консерватистами. 45 відсотків опитуваних республіканців заявляють, що вони належать до поміркованих. В 1964 р. поміркованих було тільки 36 відсотків. В Демократичній партії консерватистів тепер є тільки 28 сідсотків, а в 1964 році їх було 34 відсотки. Поміркованих між демократами тепер є 49 відсотків, а три роки тому їх було 36 відсотків.

У СВІТІ

У ВАТИКАНІ ВІДБУЛОСЯ тайне засідання Святішої Колеґії кардиналів, сполучене з церемонією піднесення до кардинальського ступня 27-ох високих духовників. Новими американцями кардиналами стали Франсіс Бреннан, що залишається у Ватикані, Джан Коді в Шикаґо, Джан Кроль у Філядельфії і Патрік О'Бойл у Вашинґтоні. З цієї нагоди Папа Павло VI виголосив промову, в якій знову поручав зневтралізувати та зінтернаціоналізувати ввесь Єрусалим та закінчити В'єтнамську війну, при чому Папа поручав в'єтнамцям з обох частин тієї поділеної країни, щоб припинили братерську війну.

НАДЗВИЧАЙНИЙ АМБАСАДОР ЗДА ДЛЯ СПРАВ СЕРЕДНЬОГО СХОДУ, РАЙМОНД А. ГЕЙР, ПРИБУВ до столиці Індії Ню Делі. Раймонд А. Гейр був раніше амбасадором в Єгипті та асистентом державного секретаря для справ Середнього Сходу, а коли перейшов у стан спочинку в минулому році — став головою Середньо-Східнього Інституту у Вашинґтоні. Тепер Президент покликав його назад до державної служби. Індія зайняла в теперішній кризі одверте становище по стороні арабів і Совєтського Союзу, що загрозило погіршенням відносин з Америкою, яка в цьому році знову рятує Індію від голодової катастрофи.

У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ АРЕШТОВАНО 5-ох колишніх високих урядовців за режиму Гітлера під закидом участи у масовому вбивстві жидів із Польщі і поляків. Між арештованими є колишні три урядовці польського відділу у нацистській службі безпеки. Арештованих перевезено до Західнього Берліну, де судитимуть їх. Їм закидають головно — винищування поляків, насильно вивезених на роботи. Дуже можливо, що під „поляками" розуміють також багатьох українців з передвоєнної Польщі.

ПІВДЕННО-В'ЄТНАМСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГЕНЕРАЛ НҐУЄН КАО КІ ПРОГОЛОСИВ, що він кандидуватиме у президентських виборах 3 вересня ц. р. на президента, а на віце-президента кандидуватиме 40-річний адвокат Нґуєн Ван Лок, голова так званої Військово-народної Ради, яка є посередником між військом і цивільною адміністрацією в Південному В'єтнамі. Нґієн Као Кі є втікачем з Північного В'єтнаму, а Нгуєн Ван Лок є автохтоном південної частини Південного В'єтнаму, і таким чином збережено „балянс".

У БРЮСЕЛІ ВІДБУВАЄТЬСЯ конференція Ради міністрів Европейської Економічної Спільноти (Франції, Західньої Німеччини, Голляндії, Бельгії, Італії і Люксембурґу), на якій покищо не прийшло до згоди щодо процедури, як розглядати подання Британії щодо прийняття її до ЕЕС. Французький міністер закордонних справ Моріс Кув де Мюрвіль, який тількищо вернувся з Ню Йорку з сесії Генеральної Асамблеї ОН, спротивився, щоб на вступі вислухати речника Великої Британії, бо це — твердив він — означало б започаткування переговорів з Британією, а спершу треба у вузькому колі самих членів ЕЕС. Де Ґолль, рити, що Британія має всі дані на члена ЕЕС. Де Ґолль, який в 1963 р. своїм „вето" загородив дорогу Британії до Европейської Економічної Спільноти, далі є проти неї.

Президент хвалить життя в Америці і дістає оваційне схвалення молодих бизнесменів

Балтімор, Мемиленд. — 27-го червня президент Л. Б. Джансон промовляв на Конвенції делеґатів Молодої Торговельної Палати до 5.000 осіб і хвалив життя в теперішній Америці, діставши від них оваційне схвалення. Президент висловлював пеан за пеаном, говорячи про життя в ЗДА, і тисячі присутніх його оваційно оплескували на початку його промови, після окремих його заяв та по закінченні заяви Президента. Присутні оплескували Л. Б. Джансона, коли він говорив про потрібний патріотизм, коли казав, що не треба зневажати прапор цієї країни на те, щоб нібито її піднести вище; присутні схвалювали слова Президента, коли він гостро виступав проти критиків Уряду. Авдиторія схвалила заяву Президента в цій справі, що треба було зустрінутися з совєтським прем'єром Алексеєм Косиґіним, щоб пізнати його становище в різних справах. Присутні оплескували промовця, коли він просив про підтримку у війні у В'єтнамі. В справі Близького Сходу Президент заявив, що всі країни, а не тільки деякі мають право на існування та на самовизначення. Президент заперечив твердження тих критиків, що війна у В'єтнамі зменшила урядові витрати на освіту та на допомогу вбогим. Президент казав, що коли почалася війна у В'єтнамі, тоді ще не було програми боротьби проти вбогости. На цю боротьбу, казав Президент, цього року видалося більше грошей, як на війну у В'єтнамі. Багато ще не здійснено в цій країні, і деколи важко здійснити заплановане. Але статистика показує, що американці найкраще, прохарчовані, найвище оплачувані працівники, мають найліпші школи, і тому їм заздростять інші народи. Президент закінчив свою промову словами, що всі американці, молоді і старі, користають із волі й добробуту та з благословення цієї країни і вони знають, що вони мають і рішені на цьому будувати своє майбутнє, поліпшувати теперішній стан та зберігати свої надбання всіми засобами.

Урядовий економіст про конечність збільшити податки

Вашинґтон. — Голова Ради Економічних Дорадників в Білому Домі Ґарднер Еклі заявив, в Спільній Конґресовій Економічній Комісії, що конче потрібне збільшення прибуткових податків, щоб не допустити до інфляції та до вищих відсотків від позичок в другій половині цього року та в 1968 році. Але Еклі не міг вдоволити членів цієї Комісії та сказати, коли мали б початися збільшені податки, та яке велике збільшення мало б бути. Президент Джансон в січні цього року говорив про 6-відсоткове збільшення особистих прибуткових податків та податків від корпорацій. Еклі заявив, що Президент незабаром перешле Конґресові окреме звернення в цій справі. Еклі погоджується в цій справі з головою Федеральної Резервової Ради Вілліямом МекЧесні Мартином, який твердить, що збільшення податків конечне, і то якнайскорше Конґрес повинен цю справу вирішити. Та голова Комісії, в якій зізнавав Еклі Вілліям Проксмаєр не виявив надзвичайної охоти почати акцію, щоб схвалити більші податки. —

ЕДВАРД КОЗАК ВІДКРИВАЄ ВИСТАВУ В ГАНТЕРІ

Мистець Едвард Козак приготовляє виставу своїх творів

Гантер, Н.И. — Як попередніх років, так і цього року тут у залях мотелю „Кєсоня" відбуватиметься впродовж літнього сезону вистава образів відомого нашого мистця Едварда Козака. Виставка в цьому році включатиме 72 образи, всі оригінальні композиції із деццо модерним підходом в ідеї та техніці. Майже одна третя частина образів присвячена Листопадовому Зривові та боям за Львів. Чимало образів з гуцульською тематикою, а інші — український побут на-поважно і на-весело. Виставка буде відкрита цієї суботи, 1-го липня, і з цієї нагоди відбудеться вечір з виступами двох приятелів мистця, Івана Керницького - Ікера та Миколи Понеділка.

НЕ ДУМАЮТЬ ВІДСТУПАТИ

На Середньому Сході війна формально закінчилася перемогою Ізраїля, але там від закінчення війни до замирення ще далеко. Виявив це йорданський король Гуссейн (фото зліва) у своїй промові на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, заповідаючи, що арабські народи повстануть знову. Ствердив це і прем'єр Ізраїля Леві Ешколь (фото справа), заявляючи в пресовому інтерв'ю в Єрусалимі, що Ізраїль не відступить із здобутих під час короткої війни арабських територій, як довго араби відмовлятимуться від безпосередніх переговорів в справі миру.

Більшість в ОН за негайне звільнення окупованих арабських земель

Об'єднані Нації. — Надзвичайна сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, склuкана на вимогу Совєтського Союзу у зв'язку з ізраїльсько-арабською війною, наближується до кінця. Останнє її засідання передбачене на п'ятницю 30 червня ц. р. Є три формально зголошені резолюції: совєтська, американська й альбанська. Совєтська резолюція закликає Ізраїль негайно звільнити всі окуповані ним арабські землі й відкликати свої війська на позиції з-перед 5 червня ц. р. себто з часу перед цьогомісячною однотижневою ізраїльсько-арабською війною, — затаврування Ізраїлю, як аґресора та присудження Ізраїлю до заплати Єгиптові, Сирії і Йорданії воєнного відшкодування. Американська резолюція поручає поладнати цілість ізраїльсько-арабського спору, а резолюція альбанська додає до совєтської ще й засудження Совєтського Союзу й Америки та Британії за їхню „змову" разом з Ізраїлем. Більшість членів Об'єднаних Націй схиляється до вимоги, що Ізраїль повинен відкликати свої війська з окупованих ним арабських земель, але вuминає пункти про вину за аґресію і про воєнне відшкодування. Покищо все ще йдуть закулісові розмови, вербування голосів „за" одною чи другою резолюцією та спроби знайти між ними компромісову формулу. У вівторок на Генеральній Асамблеї промовляло знову 9 осіб. Гідеон Гавзнер з Ізраїлю, колишній головний прокуратор з процесу Айхмана, закинув Єгиптові, що це він переховує та затруднює колишніх нацистських воєнних злочинців, — сирійський міністер закордонних справ Жорж Томех заявив у відповіді, що Ізраїль хоче такими закидами на адресу арабів відвернути увагу Асамблеї від своєї агресії. Зрештою — промови на Генеральній Асамблеї втратили — після від'зду Косиґіна, та британського й французького міністрів закордонних справ — на значенні і не викликають великого зацікавлення. Важливішими є закулісові наради. Отак державний секретар Дін Раск мав нараду з єгипетським міністром закордонних справ Махмудом Фавзі, хоч Єгипет зірвав дипломатичні взаємини із ЗДА. Раск і генеральний секретар ОН у Тант були на вечері у совєтській місії, як гості совєтського міністра закордонних справ Андрея Громика. Про зміст тих розмов, очевидно, нічого ближче не виявлено.

В'єтнамські комуністи вбили схопленого американського урядовця

Сайґон. — Підпільне радіо в'єтконґу проголосило в половині цього місяця погрозу, що коли американські власті в Південному В'єтнамі і південно-в'єтнамський уряд не змінять свого відношення до в'єтконґу, то схоплений в січні минулого року цивільний американський урядовець Даґлас Рамзі „згине тою самою соромною смертю, що Рорабах і Герц". Американським властям було відомо, що комуністи розстріляли полоненого американського сержанта Кеннета Рорабаха ще 26 вересня 1965, як також більш менш в тому часі розстріляли ще двох інших американських полонених старшин, у відплату за те, що південно - в'єтнамські власті перевели екзекуцію на схоплених на гарячому вчинку в'єтконґських терористах. Однак американські власті в Сайґоні й у Вашинґтоні були переконані, що 44-річний Густав Герц, американський дорадник в адміністраційних справах у Сайґоні, живий і здоров. Комуністичні повстанці схопили його, коли він їхав мотоциклем на передмісті Сайґону ще 2 лютого 1965.

В Колумбосі, Огайо, зорганізовано новий Відділ УНСоюзу

Колумбус, Огайо (В Г.) — Заходами наших свідомих громадян та при допомозі відомого Обласного Організатора Володимира Гірняка, в цьому стейтовому столичному місті зорганізовано 17-го червня ц.р. досить поважний числом Відділ Українського Народного Союзу, якого завданням від тепер буде не лише дбати й допомагати своїм членам, але також і займатись та вести всяку іншу таку громадську і культурну працю, яка підноситиме престиж нашого народу в цьому місті.

Для очолення й веденням тією працею вибрано Відділовий Уряд із таких членів: Ю. Федечко — голова, В. Сідоренко — заступник, проф. К. Мельник — фін. секретар та культурно - освітний референт, М. Маґора — касир, І. Шимків — імпрезовий та спортовий референт, а п.В Копельців і пані Юлія Федечко — опікуни хворих. До Контрольного Комітету вибрано пп. Д. Шимківа, Левковича та И. Лазаренка.

Ці основуючі збори відбулись у просторому домі п-ва Федечків і їх закінчено спільним відспіванням нашого національного гимну. Проводив ними проф. К. Мельник.

Євген Саґаш переобраний на Головного Команданта Українських Американських Ветеранів

Філядельфія, Па. — В днях 23-25 червня ц.р. тут відбулася Конвенція Українських Американських Ветеранів, у висліді якої перевибрано одноголосно Євгена Саґаша із 17-ої Станиці в Пассейку, Н. Дж. на головного команданта. До головної команди, крім нього, були обрані: Василь Дубець з Ню Йорку — старший заступник; Богдан Безковорайний з Ню Йорку — молодший заступник; Василь Джеско з Філядельфії — фінансовий старшина; Геролд Бохонко з Ню Йорку — ад'ютант; Андрій Мац з Пассейку — суддя; Мирон Копчинський з Ню Йорку — капелян; Василь Драбик з Філядельфії — кватирмайстер; Едвард Тенсер з Ню Йорку — літописець; Роман Беднарський з Філядельфії — старшина допомогової опіки; Михайло Венґрин з Пассейку — службовий старшина. Під час нарад, що ними проводив командант Саґаш, обмірковано і вирішено багато справ, а головно справу приєднання більше членів, тим більше тепер, коли ветерани стараються про чартер від Уряду. Згадано також що, крім допомоги ветеранам, організація дальше повинна співпрацювати з іншими організаціями та брати участь у важливих імпрезах, напр., як у відзначуванні Дня Незалежности 22-го січня та Тижня Поневолених Націй. В суботу, 24-го червня, під час бенкету заприсяжено новообраних старшин. Головну промову виголосив ген. Вайт. Між присутніми гостями було багато представників місцевих організацій, між ними д-р Володимир Душник від УККА, Марія Душник від УНСоюзу, д-р Володимир Галан від ОбВУА, п. Гузар від Ліґи Молоді та представники від СУМА і Спортового Т-ва „Тризуб". На конвенцію наспіло багато привітів. Завдяки Конвенційному Комітетові, що його очолював кол. головний командант Степан Шеґда — Конвенція була успішною. Місце на Конвенцію в 1968 році вирішить новообрана команда.

Об'єднання і Товариство кол. Вояків УПА відбули спільні наради

Ню Йорк. — Головна Управа Об'єднання колишніх Вояків УПА Америки і Канади інформує, що в дні 24-го червня ц. р. відбулися тут спільні наради представників Об'єднання кол. Вояків УПА Америки і Канади і Товариства був. Вояків УПА ім. ген.-хор. Т. Чупринки-Шухевича, на яких порушено низку важливих справ, що заторкують обі братні організації. Розмови проходили в діловій і дружній атмосфері. Обсерватором на нарадах був віце-президент ОбВУА д-р І. Козак. Зі сторони Товариства був. Вояків УПА ім ген.-хор. Т. Чупринки-Шухевича брали участь: М. Грицковян, голова Товариства, М. Климко та І. Ділай. Зі сторони Об'єднання кол. Вояків УПА Америки і Канади брали участь: О. Гереґа, голова Об'єднання, Я. Струтинський та П. Потічний.

Відбулася дальша фаза праці Другого Пластового Конґресу

Ню Йорк. — У продовженні праці Другого Пластового Конґресу, якого успішна перша усна сесія пройшла в днях 30 і 31 грудня 1966 р. в Олбані, відбувся в Ню Йорку в днях 24 і 25 червня перший семинар підготований і переведений Головною Комісією Конґресу, що її вибрано в часі усної сесії в Олбані.

Семінар мав за завдання закінчити праці на тему „Вплив довкілля на світогляд та виховання української людини", яка була обговорювана у панелі усної сесії. На його зміст зложився ряд коротких доповідей та річева дискусія над ними запрошених на семинар учасників із рядів пластових провідників і членів конґресових комісій. Семінар відкрив і проводив ним екзекутивний голова Головної Конґресової Комісії пл. сен. д-р Т. Самотулка при помочі пл. сен. Наталії Макаревич як свого заступника.

Присутні заслухали зреферування підсумків першої усної сесії Пластового Конґресу пл. сен. А. Міляничем, а опісля такі лекції:

1. Життєвий цикл людини — пл. сен. д-р Т. Самотулка, 2. Ідеологія як життьова необхідність — ст. пл. Оксана Драґан, 3. Групова динаміка — ст. пл. Я. Гарасимів, 4. Мова як чинник національного самозбереження — пл. сен. д-р І. Головінський, 5. Питання ідентичности — пл. сен. д-р Т. Самотулка, 6. Сучасне й майбутнє української молоді — д-р Богдан Цимбалістий, 7. Українська родина на місцях поселення — пл. сен. Рута Галібей і 8. Українські групи в країнах поселення — пл. сен. Леся Храплива. В заключенні пл. сен. д-р Т. Самотулка подав проєкти рекомендацій на ключеві теми подані прелеґентами, що їх візьме до уваги комісія Конґресу у своїх дальших працях. Черговий семінар запланований на кінець місяця грудня 67 р. і як інформував екзекутивний голова конґресової комісії його темою має бути праця і проблеми пластової організації в діяспорі на тлі довкілля в якому живуть українські поселенці. Усі реферати цього першого цікавого та багатого в матеріяли семінаря будуть поміщені друком в органі пластової думки „Пластовому Шляху" для запізнання з ними широкого пластового загалу і заняття становища до поглядів та думок прелеґентів.

У 50-ту річницю 1-го Універсалу відбудеться урочистість у Бавнд Бруку

Ініціятивний Комітет для відзначення 50-ти річчя української національної революції та відновлення Української Державности в Ню Йорку в порозумінні з Краєвим Ювілейним Комітетом сповіщає українське громадянство, що 2-го липня 1967 року на українському православному цвинтарі в Савд Бавн Бруку, Н. Дж. відбудеться всенародня маніфестація, присвячена проголошенню І-го Універсалу Центральної Ради. Архиєрейську службу Божу відправить Архиєпископ Мстислав в сослуженні духовенства. Учасники, зібрані на площі перед Церквою, спільно відспівають „Заповіт". Після служби Божої відбудеться врочисте відчитання Універсалу, яке закінчиться співом українського національного гимну. Після цього в ідбудеться маніфестаційний похід на цвинтар і відслужения панахиди на могилах померлих діячів і борців за волю України.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Пропаґандивні відвідини

Очевидно, не приходиться надавати політичного значення таким „подіям", як привітні жести рукою, що їх робив Косиґін до мешканців маленького містечка Ґлесборо, для яких приїзд совєтського „прем'єра" був не абиякою сенсацією, — ані кілька стереотипних куртуазійних фраз перед його відлетом з Ню Йорку, — ані, тим паче, його прогулянка на Ніяґару. Було наперед відомо, що бюрократ - апаратчик Алексєй Косиґін, за фахом інженер-електротехнік, не наслідуватиме Хрущова, який гатив черевиком по пульті в залі Об'єднаних Націй і взагалі поводився, як слон у крамниці з порцеляною. А втім, його виступи на терені ОН та й постава, яку займав він у двократній зустрічі з президентом Джансоном, пригадували його попередника, В[...]лава Молотова, що вславився був своїм упертим, наче машинально повторюваним словом „нєт" на всі вислухувані арґументи.

Балянсом 10-денного перебування Косиґіна в Америці є мішок фраз, призначених на втихомирення розчарованих у Москві арабів, і водночас збереження зовнішніх познак, наче „співіснування" Москви з Заходом не припинилося. Проводирі комуністичного Китаю звуть Косиґіна „гіпокритом". Тільки його гіпокризія полягає не в тому, що він ніби вдає заприсяженого комуніста і злигується з Джансоном проти комунізму, зокрема проти комуністичного Китаю, а в тому, що він говорить про потребу миру для людства, а тим часом приготовляє нові та підсичує старі запальні пункти в різних частинах світу, і робить усе можливе, щоб не допустити у світі до дійсного тривкого миру. Гіпокритом є Косиґін тому, що, всміхнений, фотографується з американським президентом і водночас безперервно намагається підкопувати та загирювати Америку.

Трудно сказати, чи арабські народи й різні „невтральні", як Індія та Юґославія, повірили в щирість Косиґіна, коли він вимагав, щоб Об'єднані Нації засудили Ізраїль як аґресора і зажадали від нього негайно звільнити всі окуповані арабські землі та заплатити воєнне відшкодування Єгиптові, Сирії і Йорданії. Косиґін і його найближчі дорадники — Громико, Добринін і Федоренко — самі добре знали, що в ОН не знайдеться більшости, яка прийняла б оту косиґінську „максимальну програму" проти Ізраїлю й у користь арабів. Тому це була наперед плянована пропаґанда на експорт. Було теж відомо, що коли б навіть Генеральна Асамблея прийняла резолюцію із закликом на адресу Ізраїлю, щоб він звільнив арабські землі без попередніх переговорів з сусідами - арабами про замирення, то Ізраїль такій резолюції не підпорядкується, і що не знайдеться нікого, хто захотів би воювати за її переведення в життя. Косиґін не тільки не причинився до конструктивної розв'язки проблеми взаємин між Ізраїлем і арабським світом, а навіть вніс у цю проблему ще більше нереального баламутства й демагогії.

Президент Джансон заявив після другої зустрічі з Косиґіним, що „небезпека в світі трохи зменшилась". Американський президент мусить виявляти в таких обставинах бодай дрібку оптимізму. А втім, балянс перебування Косиґіна в Америці і його відлет з Ню Йорку до Гавани, до Фіделя Кастра, вказував би радше на те, що в американсько - совєтських взаєминах настане поворот до холодної війни, а не до поглиблення співіснування. Трудно уявити, щоб Державний Департамент мав гірші відомості, як, напр. два синдиковані коментатори Роберт Аллен і Пол Скотт, які перестерігають, що Москва дбайливо приготовляє на кінець літа й осінь цього року нові міжнародні кризи: провокаційні офензивні атаки Північної Кореї почерез демаркаційну лінію, — провокаційне відновлення Берлінської кризи і не менш грізні провокаційні акти Куби супроти американської бази Ґвантанамо та супроти латиноамериканських країн. Названі журналісти звертають увагу на недавню подорож совєтського віце - прем'єра Владиміра Новікова до столиці Північної Кореї, на конференцію Леоніда Брежнєва і Міхаїла Суслова з лідером неле́ґальної компартії в Західній Німеччині Максом Рейнамом та на посилену доставу зброї на Кубу, включно з ракетами, яких ніби там „нема"

Це правда, що Москва не хоче воювати, маючи за спиною ворожий їй тепер комуністичний Китай. Але Москва хоче, щоб корейці, німці, кубинці зчиняли голосні авантюри — за її ініціятивою і з її активною підтримкою. Треба жаліти, що офіційна співіснувальна постава американського уряду і більшости преси має такий вплив на сірих американців, що вони приязно вітають, усміхаються і стискають руку Косиґінові, одному з головних у світі паліїв війни.

П. Феденко

КІНЕЦЬ ОДНОЇ ЛЕҐЕНДИ

Мюнхен. — Драматичні події на Середньому Сході, де зударилися араби з ізраїльтянами, остаточно розбили віддавна ширену в світі леґенду про прихильність Москви до жидівського народу (філосемітизм).

Деколи до моїх рук попадають видання англійською мовою, друковані в Америці. В тих брошурах переважає один мотив: жидівство і большевизм — це те саме. Знавці тієї пропаґанди кажуть мені, що ті брошури видається коштом арабських урядів, зокрема Єгипту. Як цю проблему оцінити, згідно з правдою? Большевизм, створений Леніним, заперечував і заперечує окремішність жидів як нації. В писаннях Леніна та інших комуністичних теоретиків жиди повинні якнайскорше засимілюватися, злитися з народами, серед котрих вони живуть. Тому Ленін і його партія ставилися вороже до творення незалежних жидівських соціялістичних партій (наприклад, Бунд, Поалєсіон та ін.).

Однак, у перших роках комуністичної диктатури большевицький уряд дозволив пресу жидівською (ідиш) і гебрейською мовами. Засновано школи з жидівською мовою навчання, театри, видавництва. При совєтській компартії створено „Єврейську секцію".

Треба ствердити факт, що серед жидівської людности після захоплення влади большевиками 1917 року величезна більшість була настроєна проти большевизму: бо що міг принести комунізм жидівським підприємцям, купцям, ремісникам? — Грабування, „націоналізацію", переслідування, як „буржуїв - спекулянтів". Пригадую такий епізод: навесні 1920 р., видужуючи у Києві після тифу, я вийшов на Хрещатик. На мурах домів читав списки розстріляних ЧеКою „спекулянтів"; то були самі жидівські імена.

Соломон Ґольдельман у своїй праці „Жидівська автономія в Україні" (Мюнхен, 1962) подав факти, що в жидівських виборних громадах в Україні 1917-1918 рр. переважали буржуазні партії, соціялісти були в меншості. Комуністи жидівського роду до цих громад не належали, вони „зливалися" з російською компартією.

Активна участь комуністів жидівського роду в совєтському адміністративному апараті давала неоправданий ґрунт для антисемітської пропаґанди, хоч комуністи жидівського походження були переконаними асиміляторами і цуралися жидівства (наприклад, Л. Троцький, Зінов'єв і багато інших).

В обставинах громадянської війни серед противників большевизму появилися елементи, що сприймали антисемітську пропаґанду, і це призводило до безглуздих погромів супроти невинної жидівської людности. Ці погроми використала для себе російська компартія. Бо коли жиди відчули загрозу фізичного знищення, з одного боку, і небезпеку втрати майна з другого, то мусіли вибирати менше зло.

Одначе, „філосемітська" лінія політики російської компартії довго не тривала. Уже „генеральна лінія", початa Сталіним 1929 р., зруйнувала і фізично зліквідувала тисячі жидівських підприємців, купців, ремісників. В „чистках" перед другою світовою війною Сталін розправився і з комуністами - асиміляторами жидівського роду, як Каменєв, Зінов'єв, Якір тощо.

Під час війни виріс російський комуністичний шовінізм до такої міри, що московський уряд не вжив заходів для евакуації жидівської людности із країн, загрожених німецькою окупацією: події в Бабинім Яру під Києвом загально відомі.

Після війни хвиля урядового комуністичного антисемітизму невпинно росла. Розгромлено жидівські школи, видавництва, газети. Тисячі письменників і діячів культури розстріляно або вислано на смерть в концентраційні табори. (Матеріяли про погром жидівської інтеліґенції є в книзі — Leneman: "L'Antisemitisme en Russie Sovietique", Париж, 1956).

Особливо гострі репресії спали на жидів в СССР у 1949 р. після створення незалежної Ізраїльської держави. Сталося так: у Москві відкрито посольство Ізраїлю. До посольства негайно з'явилися тисячі жидів-громадян СССР з проханням про візу до Ізраїльської держави. Верховоди совєтського уряду були цим безмежно розгнівані, як „зрадою супроти батьківщини робітників і селян". Чистка пройшла в усьому державному апараті, в армії, в дипломатичній службі і т. д.

Перед смертю в лютому 1953 р. Сталін плянував „всесоюзний жидівський погром". Вступом до цього мав бути судовий процес проти жидів - лікарів, яким приписувано намір укоротити віку комуністичним вождям у Кремлі. Смерть Сталіна змарнувала цей плян.

Одначе, за Хрущова політика супроти жидівської культури не змінилася. Яскравий приклад: твори жидівських письменників друкуються в СССР, але не в ориґіналі, а в російських перекладах. Немає преси, ні театрів жидівською мовою, Мойсеєву релігію визнано за „ворожу всьому людству".

Коли в 1956 р. у Москві була делеґація французької Соціялістичної партії (сенатор Коммен й ін.) і зайшла розмова про положення жидівської людности в СССР, то Хрущов сказав: „Ось тут тов. Каганович і ця перекладачка, вони жидівського роду. Ми їх шануємо. — А потім додав: — Але у нас досить своїх спеціялістів". З цього виходило, що інших жидів - громадян СССР Хрущов не вважав за „своїх".

У програмі совєтської компартії, затвердженій 1961 року, явно проголошено за ціль національної політики Москви — зближення й злиття народів СССР на основі російської мови. Однак, ця програма визнає, що процес русифікації буде довгий. Щождо жидів, то їх асиміляцію в Совєтському Союзі партія поставила як завдання негайне. В цьому ділі Москва має великі успіхи.

Жидівська молодь виростає і розвивається переважно на основі російській, без національних традицій і звичаїв.

Однак, існування Ізраїльської держави непокоїть Москву. Навіть для совєтських жидів з приспаною національною свідомістю Ізраїль уявляється ідеалом свободи і добробуту. Як погасити цю мрію совєтських жидів про далеку гору Сіон? Поки є незалежний Ізраїль, надії совєтського жидівства звертаються до малої країни над Йорданом.

Само собою, є й інші причини, котрими керується Москва, допомагаючи арабам і підсичуючи їх ворожнечу до Ізраїлю (наприклад, бажання захопити під свій вплив багаті джерела нафти). Але внутрішня проблема — плян асиміляції жидів в СССР стоїть на першому місці у маневрах Москви на Середньому Сході.

Колись римський політик Катон кінчав свої промови в Сенаті словами: „Картаґіну треба знищити!" Провідним мотивом Москви є: Ізраїль мусить бути знищений.

Різні коментатори приймають за щире золото промову Косиґіна, який на сесії Об'єднаних Націй заявив про право Ізраїлю на існування. Цим словам совєтського прем'єра суперечать діла його уряду: Москва знов береться до постачання зброї своїм арабським сателітам і кидає обвинувачення на Ізраїль як на „аґресора".

Про мобілізацію сил арабських держав з наміром знищити Ізраїль, про заяви арабських політиків — вибити доноги всіх ізраїльтян Косиґін і його пропаґандисти мовчать. Навіть коли Москва дасть писані ґарантії недоторкальности держави Ізраїлю, вірити цьому не можна.

Політика російського уряду закроєна на далеку мету. Проблема асиміляції жидівства в СССР зв'язана з проблемою Ізраїлю: коли встоїть Ізраїль як незалежна держава, то й плян денаціоналізації жидів в СССР не вдасться. Це володарі Кремлю добре розуміють.

ПОЧИНАЮТЬ РЕСТАВРУВАТИ АЖ ЧЕРЕЗ 25 РОКІВ

Київська „Культура і Життя" з 18 червня повідомила, що „тепер у старовинний Бердичівський замок прийшли реставратори". У замітці сказано, що „бердичівський замок є цікавою пам'яткою архітектури XVII-XVIII століть видержаною в стилі барокко. Він включає в себе підземний храм, костьол, монастирські будівлі. Для їх спорудження було використано граніт Поділля. Мідні листи, привезені з Угорщини, мармурові плити з Константинополя.

Фашистські окупанти завдали великої шкоди старовинному замку. Вони спалили будинок, розграбували позолочені прикраси, знищили багаті ліпні орнаменти, фрески".

Богдан Галайчук

ОДИН РІК АРҐЕНТИНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

(1)

Буенос Айрес. — Ніч з 27 на 28 червня 1966 р. провів Артуро Ілія у своїм кабінеті, у „Рожевому Домі", чи пак президентському палаці. Прийшов блідий світанок. Невже небезпека минула, невже алярм був фальшивим? Ні, о 7-ій годині ранку ввійшов генерал - поручник Юліян Альзоґарай і повідомив, що команданти усіх трьох родів збройних сил вирішили усунути президента. Ілія відповів, що ті панове далеко вийшли поза свої компетенції, що голова держави не слухає нічиїх наказів, і що він не покине свого кабінету, хібащо усунуть його силоміць.

Альзоґарай вийшов. Увійшов відділ поліцистів, у протигазових масках, з приладдям для слізних газів. Щойно тоді президент Ілія залишив „Рожевий Дім", і таксівкою поїхав до дому свого брата, на одному з кращих передмість столиці. Невеликий гурт громадян провів його окликами „Віва ель презіденте!"

Незабаром він мав нагоду — дуже сумну нагоду — дістати ширші вияви солідарности, коли померли його брат і дружина: один і другий похорон зібрав великі маси народу, який таким способом хотів висловити симпатію здетронізованому голові держави; зокрема на похороні дружини йшлося не лише про вияв симпатії та співчуття, але й про своєрідну сатисфакцію.

У червні 1966 року, коли остаточний розрив між тогочасним начальним вождем, генерал - поручником Пістаріні, і президентом був наявний, несподівано появилася вістка, що президентова дружина виїхала до ЗДА на хірурґічну операцію. На світлинах пані Ілія справляла враження здорової, і тому вістка викликала саркастичні коментарі. „Яка там операція, — чути було в поїзді чи в підземці, — попросту він знає, що вже довго не втримається, тож і вислав жінку, щоб здепонувала гроші в американських банках. Вони всі однакові..."

Пересічний арґентинець вважав за нормальне, що кожний президент мусить „доробитися". Кожний президент, не виключаючи Ілії, який виявився безсребреником ще на посту заступника губернатора Кордови. „Приїхав трамваєм до губернаторського палацу, і від'їхав трамваєм, коли скінчився його мандат", — говорили кордов'яни. Тобто не доробився навіть авта. Вернувся до скромної лікарської консульторії у рідному містечку Круз дель Ехе, і працював там далі аж до часу, коли вибрали його президентом. Як говорять, тепер живе з пенсії, як колишній залізничий лікар, у висоті 9 тисяч пезів. До цього слід додати, що некваліфікований робітник заробляє 18 тисяч, а коли має двоє дітей — 22 тисячі.

У „Форін Еферс" з березня ц. р. появилася стаття Ельдона Кенворті про Арґентину. Стаття добра, виявляє ознайомленість з арґентинською дійсністю і аналізує її під кутом поважного економічного й соціологічного критерія. Все таки деякі суттєві подробиці висмикуються з авторового поля зору, зокрема у двох точках.

Перше, згідно з авторовою уявою, влада Арґентини знаходиться в руках військової „хунти", що складається з вождів трьох родів збройних сил. Насправді ж хунта обмежилася інвеститцією, призначивши Онґанію президентом і проголосивши т. зв. „Статут Арґентинської Революції", що доповнює конституцію до часу найближчих виборів. Усі міністерства й державні секретарі перебувають в цивільних руках: економічними та спорідненими ресортами керують ліберали, політичними — помірковані націоналісти з т. зв. „Атенео де ля Републіка", чи пак Республіканського Клюбу.

Переходимо до другої точки, важливішої у контексті цієї статті. „Володіючи декретами, не маючи рук, зв'язаних міжпартійними коаліціями, — пише Кенворті, — можна вести політику, але трудніше здійснювати її. Можна володіти наказами лише у зреґіментованому суспільстві, коли воно примітивне — що годі сказати про арґентинців".

Автор знає арґентинське громадянство досить добре, щоб не вважати його за примітивне, але йому не відомі конкретні реакції на переворот, який відбувся рік тому, що їх, до речі, годі було б записувати на рахунок примітивізму. Ті реакції були зовсім не такі, яких можна було сподіватися від культурно розвиненого народу, тому апріорна теза Кенворті не покривається з арґентинською емпіричною дійсністю, яку ми описали були у „Свободі" з 8 та 9 липня м. р.: „Сумно, що усунено насильно конституційного президента... Та ще прикріше, що демократична опінія прийняла це усунення як щось нормальне, неминуче..."

Під час недавньої подорожі по Латинській Америці Ніксон відбув розмову з Онґанією, і прийшов до висновку, що цей останній розпише вибори як тільки переведе реформи, необхідні для стабільної демократії. В арґентинських політичних колах також немає сьогодні сумнівів у тому напрямі; але безпосередньо після перевороту такі сумніви, і то поважні, існували, не зважаючи на щире прив'язання до демократії, що його проявив ген. Онґанія.

Упродовж всієї своєї адміністрації Ілія перебував під гострим обстрілом фріхерівської преси, яка настійливо виявляла свої симпатії до Онґанії. Можна було побоюватися, що це Фріхеріо підготовив, і що Онґанія врешті - решт прихилиться до табору, в якому постійно „має добру пресу". Те побоювання розвіялося розмірно скоро, бо лише один фріхерист попав до уряду (і то на другорядний пост секретаря преси), і, зрештою, був усунений у червні цього року. Ген. Онґанія проявив повну відпорність супроти співу фріхтерівських сирен.

Залишилась друга небезпека. Аж до січня ні Онґанія, ні жадний член його уряду не обіцяв навіть натяком поворот до нормального, демократичного ладу, а до свого президентського титулу не додавав прикметника „фактичний" чи „провізоричний". Крайня націоналістична преса прийняла була революцію з голосною радістю, як кінець „декадентської" демократії, а в деяких заявах першого міністра внутрішніх справ, Енріке Мартінез Пас, дехто добачав корпоративістичні нотки.

Коли ж, не зважаючи на те все, поважна частина демократичної опінії прийняла переворот з байдужністю, а то й прихильно, можна було добачувати в тому небезпечний симптом: насувалося питання, чи не прийняла б вона з подібною пасивністю і комуністичний режим, сяк-так замаскований?

Звернення до українського жіноцтва

П'ятдесяті роковини української національної революції освідомлюють нам довгий шлях боротьби, що його перейшла кожна частина української землі. Він позначений нестримним ростом і великими перемогами, але й тисячами, мільйонами жертв. Це й хочемо відзначити у ці великі роковини. Поклонитись пам'яті минулого та виявити свою всенародню волю до свобідного державного життя.

В тій цілі Пан-американська Українська Конференція скликає Світовий Конґрес Вільних Українців в днях 16 - 19 листопада 1967 року у Ню Йорку. Радитимуть Ієрархи українських Церков, центральні репрезентації різних країн поселення та громадсько - суспільні красві організації. У творчому єднанні виробиться нова громадська думка та скріпиться наша громадська постава.

П'ятдесять літ тому українська жінка увійшла пліч-о-пліч із чоловіками у вир національної революції і стала повноправною громадянкою своєї держави. Тому їй особливо дорогий цей шлях, на якому вона дозріла й виявила себе в будівництві української держави. Тому українське жіноцтво, згуртоване в рямках своїх організацій, візьме в Конґресі чисельну участь. Щоб з'ясувати цей її громадський вклад та зрозуміти його напрямні, скликуємо на день 15-го листопада 1967 р. Жіночу Сесію Світового Конґресу. До участи запрошуємо всі жіночі організації й товариства, що хочуть спільно з нами звеличати ці роковини.

Закликаємо красві жіночі організації — вислати якнайбільше представниць на цю Сесію, щоб вона стала справжньою громадською маніфестацією нашої громадської зрілости й сили. Жінок-фахівців, жінок-мистців, студентську жіночу молодь просимо завітати, щоб скріпити своєю приявністю й порадою силу нашого слова.

Програма Сесії буде негайно вислана усім організаціям, які зголосять свою участь в Жіночій Сесії Світового Конґресу Вільних Українців.

Олена Залізняк
Голова СФУЖО

Містоголови:

Олена Лотоцько, поч. голова СУА	Марія Дима, поч. голова ЛУКЖ	Стефанія Савчук, голова ОУК
Марія Квітковська, голова УЗХ	Ольга Горачук, Півд. Америка	Марія Солонинка, голова ОЖ-ЛВУ
мґр. Валентина Воропай, Европа		Лідія Гаєвська-Денес, голова СУА Австралії

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(5)

Цього таки не можна забути. Це починала знову дихати Волинська земля. По всіх хуторах, селах, містах простяглися тисячі рук за газетою, книжкою, журналом. Кожний хотів читати українською мовою старе, нове, писане, друковане. Це — ніби хотіли наздогнати три сотні втрачених років.

У тридцятих роках польська влада побачила, куди це все веде. І на Волині поляки прикрутили всі шруби, щоб похід свідомости й освіти зупинити. Читальні, „Просвіти", самоосвітні гуртки нахабно ліквідовано. Українські газети заборонено присилати на Волинь. Книгарні позамикано. Навіть добродійні товариства у багатьох місцевостях закрито.

Але вже було запізно. Волинь невпинно росла.

На Крем'янеччині справу української преси і книжки швидко розв'язано. Юнаки, гімназисти, навіть старші селяни організувались у групи, і через Вишневець, через Ланівці їхали кіньми, возами, роверами на Збараж. Через Почаїв й Олексинець — на Залозці. Через Радивилів — на Броди. Їхали ночами, у дощ, завірюху. Їхали старі, малі, юнаки, навіть старенькі бабусі. Їхали по українське друковане слово. По той бік Крем'янеччини, в Галичині, у книгарнях тримали приготовані пакунки. Все це вантажилося на коні, вози, ровери, в наплечники — і гусаком, ночами, щоб польська поліція не підловила, перевозилося, переносилося в голодне на друковане слово волинське місто, село.

Але наші галичани — це не тільки патріоти, а також люди із купецьким розумом. Деякі книгарні запропонували своїми окремими кур'єрами доставляти пресу потягом, автобусами. Поляки збагнули, в чому справа, і по багатьох місцях переїзду понаставляли пастки. Тоді кинулися до нового способу. Почали висилати пресу і книжки поштою у формі звичайних пакунків. Багато пропадало, але й чимало приходило.

Бог його знає, скільки було методів доставляння української преси на заборонену Волинь, але факт лишається фактом, що не зважаючи на всі конфіскати, заборони та переслідування — волинське село і місто аж кишіли від української преси, і то не тільки з Галичини, а також із Чехо-Словаччини, Франції, Німеччини. І чим більше польська поліція дуріла по шляхах, контролюючи доставу, тим упертіше цю пресу доставляли.

А читали її всі, виголоднілі на своє друковане слово. Читали діти, юнаки, старі. Читали інтеліґенти, робітники, селяни. Читали освічені й малописьменні, навіть по складах. А коли не вміли — дітей просили показувати їм склад за складом...

*

Одним із почесних обов'язків освіченої молоді, гімназистів і студентів було „йти в народ". І вони йшли. Несли народові освіту, а то й звичайну грамоту. Та й самі вчилися від народу.

Ось, як його звали діти, „пан Яків", що то жив у великій хаті на горбі, понад селом Л., придумав окрему нагороду дітям сільської школи. Себто тим, які мали гарні успіхи в науці, він кожного місяця дарував „Дзвіночок". Слава про це швидко розійшлася, і незабаром уже треба було виписувати двадцять журналиків. Із сусідніх сіл приходили діти.

І наші гімназисти, студенти мали нагоду споглядати, як росте село вісімдесятвідсоткової неписьменности під тиском польського „нє позвалям".

... У сльоту, в дощ, осінніми вечорами, по болоті в татуневих чоботях, мамуниних свитинах та хустках, ідуть діти під гору. Великі чоботи грузнуть у волинському, клейкому багні, малощо не злазять із ніг, їх діти витягають, помагаючи собі руками. Ідуть гусачком сільською дорогою, змагаються з осіннім вітром, пнуться на гору, де на них журналик чекає. Немов символіка — йдуть по грузькому болоті з мрією вийти на гору.

— Я цього місяця найкраще домашні завдання робила!

— А я найкраще вірші повивчав!

— Мені вчителька казали, що я найкраще пишу. Ні однісінької плямки в зошиті. Ось гляньте...

Одне наперед одного складали звіт. І очі всіх бігли на стіл, де лежали журналики. А вони в новому кольорі, з новими віршиками, оповіданнями...

І всі ці Гриці, Павлики, Христі, Андрійки й Оленки брали в дитячі руки друкований скарб і з радісним сміхом зникали в осінньому дощі. Назад, додому бігли. Лише чоботи квачали в болоті...

Степан Куропась

ШИКАГОВСЬКА ХРОНІКА

50-ліття Революції і Збройних Сил України рішила наша громада відзначити окремою імпрезою. На зборах 1 червня, скликаних Лігою Об'єднанням і Міжкомбатанським Комітетом, вибрано Громадський Комітет, який очолив інж. Степан Куропась. До Комітету ввійшли: Ераст Дзюбинський, д-р П. Турула і А. Мирутенко. Тому, що не вибрано повного складу комітету, доручено вибраній управі Комітету доповнити його шляхом кооптації. Такий Комітет увійде в контакт з Центральним Комітетом в Ню Йорку, покликаним до життя УККА і руде старатися підготовити імпрезу гідну Великим Подіям 1917 р.

Об'єднання Українських Організацій дістало нову управу на чолі з д-ром А. Гаським. На зборах, якими проводив А. Бражник 14 червня, Річні Загальні Збори рішили перебрати на себе функції К. Г. Єдности, та активно допомогти Громадському Комітетові при відзначенню 50-ліття Української Революції.

Польсько-Український-Чехословацький Союз відбув річні збори в залі „Шикаґо Сосайті" на Кедзі Евню. Тим разом згідно зі статутом Союзу, Українська група вибрала свого предсідника Союзу на два роки, яким є д-р Павло Туруля. В рямках зборів, крім звітів урядовців і вирішення різних справ, виголошено два реферати д-ра Маркуся і д-ра Борисєвича на тему: „Завдання приязні чехів, поляків і українців". Бувший пресовий референт і архівар Союзу мґр О. Городиський говорив про „Польсько-Українське Товариство", що недавно засновано в Лондоні. Урядовими мовами на зборах були всі три мови. На закінчення зборів пані з польської групи дали традиційну „гербатку".

Похорон проф. Красника 20 червня свідчив про патріотизм Покійного. Проф. Іван Красник, був отвертий, простолінійний спортовець ціле життя. Він знайшов час і на УНСоюз, бо був фін. секр. 399-го відділу „Леви". Таким його вірно представляли над могилою. Мґр. Мих. Дужий з Дітройту прощав покійного не лише як близького друга, але теж від Перемиської землі, де він родився і де зачав свою спортову кар'єру в „Сяновій Чайці". Він теж виявив, що восени мав виголосити промову на ювілейній імпрезі, яку для проф. Красника мала влаштувати Спортова Централя Америки і Канади. Від тієї ж Централі прощав професора інж. Левицький, вичисливши заслуги покійного для спорту. Проф. Михальцевич від Окружного Комітету УНСоюзу, а інж. Ст. Куропась від Головного Уряду прощали Покійного . Проф. Іван Красник не мав в Америці родини. Похоронено його біля його брата, що помер два роки тому. Зі свого майна дав записи для українських установ, а тим і дороговказ для інших, що родин не мають. Спортове Т-во „Леви" було найбільше заступлене на похоронах Трійця з прапором і жалібними чорно-червоними лентами через плече вела жалібний похід з похоронного заведення В. Музики до Катедри св. о. Миколая. Союзовці із головним радним Мироном Куропасем несли домовину. На похоронах була теж головна радна Олена Олек.

Похорон проф. Івана Красника. Перший зліва промовляє заступник гол. предсідника Ст. Куропась в імені УНСоюзу.

Атанас Фіголь, голова Виконного Органу УНРади відвідав нашу громаду і доповідав в залі св. Володимира на тему шостої сесії УНРади та її плянів, 10 червня. Він підкреслив, що УНРада перейшла процес усуспільнення. Владу перебрали молодші, а з часом, не треба довго чекати, прийдуть ще молодші. Не правдою є, що 30-40-літні не є здібні до проводу —навпаки, але їх треба знайти.

Щоб помогти Україні, треба нам бути сильними, а Світовий Конґрес має нас збудувати. Щоб вміти помогти Україні, треба студіювати положення в Україні.

УНРада живе і працює на річному бюджеті 20.000 дол. річно. Не має своєї власної хати, яку плянується в Мюнхені, і яка має коштувати 30 тисяч дол. Досі є в касі 6.000 дол. Якщо буде плянова фінансова політика УНРади, то Америка, Північна і Полуднева допоможуть здійснити клич „В своїй хаті, своя правда". В. Ростун деклярував 100 дол. на Дім УНРади з хвилею, як плян прийме конкретні форми, а інж. Степан Куропась деклярував 1.000 дол. Деякі дискутанти твердили, що з прийняттям ОУНз до УНРади, там видно вже впливи Угавери. Збори відбулися в приязній атмосфері, яка продовжувалася на прийняттю в Клюбі Коновальця, домівці 423-го Від. УНСоюзу.

До Денверу, Колорадо відлетів я на „День Батька" на запрошення 40-го Відділу ОДВУ. Мала громада і тому теж мало наших мандрівних доповідачів туди заїжджають. Темою доповіді було „9-ий Конґрес УККА і СКВУ." В Денневері — народ гостинний. Приймали мене в домі мґр. Костюка, д-р Кротюка і п. Медвецького. Бував я в обох наших церквах на Богослуженню, о 8-ій рано в католицькій а о 9-ій у православній.

Відвідав я теж музей сотника Олексієнка. Є в нього доволі історичного матеріялу з нашої визвольної боротьби, експонати, бібліотека, відзнаки і знимки. — „Яка їх буде доля", — питав я сотника, що колись жив в Шикаґо? Шукаю опікунів, треба буде колись комусь мою спадщину передати. В Денвері стрінув шикаґовців, що туди перейшли жити, а саме панів Омельченка і Решетника. Старий друг з ОДВУ, Степан Коцюба, що довгі роки діяв в Сейнт Пол стрінув мене на летовищі а д-р Кротюк відвіз мене о 3-тій годині рано на це саме місце.

Громада в Денвері розбудовується, потребує морґеджів, казали мені. Треба когось з місцевих призначити на те, щоб цією справою заопікувався. Секретаря УНСоюзу п. Коцюби не було на жаль вдома, щоб йому доручити ту справу. Я теж був би передав йому спис імен людей, які, на жаль, досі до УНСоюзу не належать.

Відносно Піклувального Дому, про який я писав в останній „Ш. Х." — повідомляю на численні запити, що оплата виносить 125 дол. місячно, а не тижнево, як було помилково надруковано.

„КИЇВСЬКИЙ СЕРВІС"

Так названо новостворену установу в Києві, яка одержує замовлення на різні товари, від холодильників до, як пише „Радянська Україна" з 15 червня, „набору харчів на один день". „Київський сервіс" створено на початку цього року, а він уже дістав майже мільйон замовлень, при чому, вони надходять і з Уралу, і з Запоріжжя та інших міст, і з самого Києва. Виявилось, що на холодильники треба чекати дуже довго, а в самому „сервісі" немає холодильників, і тому замовлені харчі швидко псуються, ще перед тим, як їх відішлють замовцеві. З репортажу видно, що в Києві й далі існують черги по харчові продукти.

Перша наукова праця про Галичину англійською мовою

Щойно появилася історична праця в англійській мові під наголовком "Galicia-Halychyna (A Part of Ukraine) From Separation to Unity". Автором твору є д-р Михайло Яремко, професор Західньо-Іллинойського Університету в ЗДА. Передмову написав проф. Кларенс Меннінґ, видавцем є Наукове Т-во ім. Шевченка в Ню Йорку; друковано в Christian Press у Вінніпеґу, Канада. Книжка має 292 сторінки друку, 7 мап та дві таблиці із 10-тьма портретами визначних українських історичних постатей.

На зміст книжки складаються чотири частини: (1) Княжа доба, 907-1340, (2) Галичина під польським пануванням, 1349-1772, (3) Галичина під Австрією, 1772-1918, (4) Галичина в роках 1914-1945. Перед нашими очима пересуваються картини історії Галичини на тлі історичної цілости нашої Батьківщини-України. Переживаємо моменти сумні й веселі, трагічні й легкі, будуючі й руйнуючі. Немає , здається, іншої нації у світі, яка зазнала б в ході своєї історії стільки горя-лиха, переслідувань і катастроф, як українці „Треба дивуватись, як вони (українці) могли це все пережити як люди і як нація. Історики пробують вияснити цей феномен на основі фактів. Тими фактами є любов до своєї рідної мови, чар народної пісні, та глибоке прив'язання до традицій" (ст. 88).

Галичина, яка століттями була насильно відділена від материка, сьогодні є фізично об'єднана, хоч не в такій формі й змісті, за які змагалися найкращі сини й доньки України. Однак і ця злука, хоч насильно переведена й під важким чоботом жорстокого окупанта, в ході часу матиме позитивні наслідки, вигладить наші реґіональні різниці та створить один національний моноліт із однією ідеєю і тими самими цілями.

„Галичина" призначена в першу черґу для української молоді Америки й Канади, але велике нагромадження історичних фактів із численною бібліографією та альфабетним покажником, робить цю книжку цінною для осіб, зацікавлених історією й проблематикою Центрально-Східньої Европи. Дотепер англомовний читач мав до диспозиції книжки, написані суб'єктивно й односторонньо насвітлені в залежності від національности автора. Галичина була представлена як австрійська „Галіція", польська „Малопольска всходня", мадярська „Рутенія", або російська Малоросія. Д-р М. Яремко написав правдиву історію Галичини, оперту на історичних джерелах.

Кожний із нас може і повинен зробити корисне із національного боку діло, закупивши цю книжку для себе, для англомовних впливових осіб, поручаючи закупити цей твір до публічних та університетських бібліотек.

Петро Мельник

Нове число „Українського історика"

(Р. Д., Мюнхен) — Вже появилося нове число історичного квартальника „Український Історик" (ч.3 - 4 за 1966 рік), офіційного видання Українського Історичного Товариства. Зміст цього подвійного числа (124 стор. великої вісімки) виповнюють слідуючі праці: Олександер Оглоблин: „Микола Василенко й Вадим Модзалевський (за неопублікованими матеріялами)", Любомир Винар: „Ранні історичні праці М. Грушевського і київська історична школа В. Антоновича", Теодор Мацьків: „Гетьман Іван Мазепа — князь Священної Римської Імперії", Наталія Полонська - Василенко: „Микола Прокопович Василенко — життя та наукова діяльність", Микола Василенко: „Історія мого приватдоцентства" (уривок з неопублікованих спогадів акад. Василенка), Роман О. Климкевич: Герби міст Полісся, Олександер Оглоблин: „Леонід Соневицький", „Семен Підгайний", В.Ю. Кисілевський: „Опис Правобережної України в Атласі Иоанеса Янсонія", Василь Омельченко: „Наукова конференція Історичної Секції УВАН". У відділі рецензій поміщено критичні огляди Богдана Винара, Володимира Дорошенка, Івана Світа, Теодора Мацькова, Н. Андрусяка, Михайла Ждана і Лева Биковського. У відділі „Бібліографія" поміщено „Бібліографію праць М.П. Василенка".

В „Хроніці" поміщено цінні матеріяли про „Століття Михайла Грушевського", Діяльність Українського Історичного Т-ва, УВАН, НТШ, Українсько - американської асоціяції університетських професорів. Вперше в цьому числі впроваджено відділ „Бібліографічні нотатки", в якому подано короткі огляди українських і чужомовних видань.

Слід відмітити, що „Український Історик" є одиноким українським журналом у вільному світі і появляється завдяки жертвенній праці українських вчених і допомозі читачів і передплатників та меценатів цього цінного видання. У зверненні від Редакції читаємо, що журнал „здобув повне признання серед чужинецьких і українських наукових кругів, як також серед читачів і є великим досягненням української науки у вільному світі" (стор. 123) Українське Історичне Т-во апелює до українського громадянства і установ допомогти у видаванню „Українського Історика", який виключно появляється завдяки добровільних пожертв меценатів і щорічних передплат. У зв'язку з високими коштами видання журналу і підвишкою поштових оплат, передплата „Українського Історика" на 1967 рік виносить 5 дол.

Клівленд приготовляється до Тижня Поневолених Націй

Клівленд, Огайо. — (зрв) — Для відзначення Тижня Поневолених Націй постав тут весною ц. р. окремий Американський Комітет, до якого належать також представники 18 етнічних груп Великого Клівленду, що їхні брати й сестри в країнах Східньої і Середньої Европи є поневолені військовими окупаційними арміями московського червоного імперіялізму й колоніялізму. Клівлендський комітет очолює фінансовий контролер району Куяґоґа, Ралф Дж. Перк. Секретарем комітету працює молодий інструктор у Кейс Інституті Технології, Р. Кукудіс ,що його батьки походять із Литви. Представником українців м. Клівленду в цьому комітеті працює, згідно з рішенням цьогорічних Загальних Зборів Відділу УККА — Українських Злучених Організацій Клівленду, д-р Михайло С. Пап, професор історії у Джан Керролл Університеті. Він є головою резолюційної комісії згаданого комітету. Для внутрішньо-української координації даної справи він має ще п'ять окремих співробітників. Беручи до уваги всі засади справжньої демократії, д-р М. С. Пап репрезентує в Американському Комітеті для Тижня Поневолених Націй цілу українську громаду метрополітального Клівленду з її повним демократичним вахлярем. За ініціятивою цього комітету відбудеться тут у понеділок, 17 липня ц. р., о год. 8.30 вечором у центрі Клівленду, на Публічному Сквері велика політична маніфестація, на доказ, що місто Клівленд і Америка завжди пам'ятають про всі поневолені Москвою народи. Звичайно, вона буде великим іспитом для принципу гуртового зусилля українців метрополітального Клівленду. В маніфестації візьмуть участь офіційні представники управи м. Клівленду, як також численні американські ветеранські й молодечі організації. Маніфестація буде точно документована на сторінках двох американських щоденників Клівленду, трьох телевізійних передач і низки місцевих радіостанцій. Головними промовцями будуть — Джеймс А. Ровдс, губернатор Огайо, та проф. Лев Е. Добрянський, голова американського Національного Комітету для Поневолених Націй. В програмі відбудеться парада прапорів та національних костюмів. Промовлятимуть також — Р. Дж. Перк і д-р М. С. Пап, автор резолюцій маніфестації.

Українську підготовку в Клівленді для відзначення Тижня Поневолених Націй координує Управа Українських Злучених Організацій -- Відділу УККА.

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ КОЛ. ВОЯКІВ УПА АМЕРИКИ І КАНАДИ

ділиться сумною вісткою з Членами Об'єднання, що дня 8-го червня 1967 року відійшов у Вічність, наш Незабутній Друг

СЛ. П.

СТЕПАН ЛЕВКОВИЧ-ЖУРБА

старший булавний УПА, член Станиці кол. Вояків УПА в Шикаго, Ілл.

Замість квітів на свіжу могилу нашого Дорогого і Невіджалуваного Шваґра і Вуйка

бл. п. проф. Ярослава Барнича

складаємо 30.00 долярів на Кодекс Українських Народних Мельодій Зиновія Лиська.

Надія і д-р Роман ГУРИ
С. Дакота

Дана і д-р Зенон КАРАТНИЦЬКІ
Л. Айленд

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

св. п. СОФІЇ ГАРАСЕВИЧ

І 20 РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

св. п. АНДРІЯ ГАРАСЕВИЧА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

у вівторок, 4-го липня 1967 року

о год. 7:30 ранку

в церкві св. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ

при Сандфорд Евеню в Нюарку, Н. Дж.

Просимо Друзів і Знайомих про молитви за душі Дорогих Покійників.

Муж і батько — М. ГАРАСЕВИЧ
Сестрінки — СТЕПАН, ІРИНА, ОЛЕНА

Замість вінка на могилу

бл. п. МАРІЇ ГУСАР

на Український Університет в Римі злоили $10.00

Ірина і Роман КАЧМАРСЬКІ

Джерзі Сіті, Н. Дж.

Пам'яті Петра Задорецького

9-го травня, після тяжкої хвороби, помер піонер українського національного життя в Ню Йорку Петро Задорецький. Вже з молодечих років він захопився в себе дома, в селі Стрілиська, пов. Бібрка, ідеями січового руху д-ра К. Трильовського й організував „Січ". Покликаний до війська мусів припинити січову працю. Він був реклямований батьком з війська і мав намір знову взятися до проводу в „Січі". Але австрійська жандармерія грозила, що коли він не залишить січової праці, то його знову покличуть до війська. І так він в 1896 році виїхав до Америки і оселився в Ню Йорку.

Не зважаючи на тяжку працю, Петро Задорецький відразу включився в українську національну роботу. Він став членом товариства „Гайдамаки", що пізніше влилися до Українського Народного Союза. Був одним із засновників відділу УНСоюза „Свобода", а пізніше, Петро Задорецький з деякими своїми однодумцями заснував новий відділ УНСоюза 214-й. Першим головою цього відділу був близький приятель Задорецького Микола Воробець, а секретарем М. Близнак. Тепер цей відділ виріс у велику союзову силу в Ню Йорку.

Але головну свою увагу Петро Задорецький присвячував увесь час організації січового руху. Його заходами постало Українське Товариство „Сокіл", але під впливом відомостей з краю, що в Галичині в 1914 р. зорганізовано леґіон Українських Січових Стрільців, „Сокіл" перейменовано на „Січ". Ця „Січ" в короткому часі виросла в значну силу, а Петро Задорецький був вибраний її кошовим. Не обмежуючись працею в Ню Йорку та околицях, П. Задорецький разом з проводом „Січі" розвинув широку організаційну роботу для створення сітки „Січей". Коли зорганізовано „Січі" в інших околицях, нюйоркська „Січ" прийняла назву „Січ імени Гетьмана Богдана Хмельницького".

Перший Січовий З'їзд скликано восени 1916 року в Ню Йорку й на нім засновано „Січову Організацію Українців у ЗДА". Обрано січову централю на всю Америку. П. Задорецький був вибраний на члена Головної Управи „Січей" і був кошовим отаманом Нюйоркської „Січі". В короткому часі складено „Статут Січі", та одержано чартер для „Січей". Для популяризації ідей „Січі" в Ню Йорку відбувалися з 1917 року майже щорічно Січові Свята. В кожній національній маніфестації „Січ" брала участь.

„Січ" увесь час свого існування тримала живий зв'язок з Рідним Краєм і часто переводила збірки, грошові й убрання, для допомоги Рідному Краєві, а особливо під час повені, чи інших нещаст. Для популяризації праці „Січі" засновано газету „Січ".

П. Задорецький зорганізував „Жіночу Січ", яка брала активну ролю в українському жіночому русі. Провідниця жіночої „Січі" Стефа Абрагамовська стала організаторкою жіночої громади в Ню Йорку. Петро Задорецький уважав потрібним організувати не лише мужчин, але й жінок. Він звернув увагу на те, що „Січ" мусить мати доріст, який поповнював би кадри „Січей", коли їх члени постаріються. Для цього він організував молодих січовиків. Для матеріяльної підтримки дітям він зорганізував „Комітет Родичів", в якому жертвенно працював Іван Федун. Для організації молоді покликано членів американського скавту Катерину Шутак та Богдана Каштанюка. Число членів зросло понад три сотки. Але з-за неможливости своїми силами матеріяльно підтримувати січову молодь, січовому доросту довелося відокремитися від „Січі" й перейти на становище українського відділу Американських Скавтів. Для цього треба було кожному членові молодечої січі стати членом осередку „Кріотодора Гауз". Український відділ американського скавту мав свої національні відзнаки, міг провадити, поруч з загально американською програмою, свою власну програму, а провідницю українського відділу жіночих скавтів Катерину Шутак призначено членом проводу американських скавтів Менгетена.

Тяжку кризу пережила „Січ" при вступленні Америки до війни в Европі, коли Вашингтон мав намір зформувати „Слав'янський Леґіон", в якому для українців призначалася квота 8,000, югослов'янам 5,000, а чехословакам 12,000. Петро Задорецький захопився цією ідеєю, але йому не пощастило здійснити її ізза спротиву організації, Федерація Українців в Злучених Державах". Ця невдача до певної міри здеморалізувала „Січ", і П. Задорецькому, як кошовому отаманові довелося тяжко працювати, щоб відновити її активність. Другу, тяжку кризу, пережила вся американська „Січ", коли д-р О. Назарук намагався перетворити її із загальноукраїнського спортового товариства в політичну організацію гетьманського напрямку. Це привело до розбиття Січі імени Богдана Хмельницького, від неї відкололася частина січовиків, що організували „Чорноморську Січ", яка існує до цього часу, як чисто спортова організація, що здобуває для українців значні спортові перемоги.

Трудно охопити широку, муравлину діяльність на українській ниві П. Задорецького, який ніколи не гнався за славою, чи признанням, а був тим українським хліборобом, що розорював і засівав українську ниву певними ідеями, які давали свій врожай. Січовики брали участь в багатьох українських національних товариствах і жіночих громадах, часто стаючи їх організаторами і провідниками.

Як наприклад, членкиня Жіночої „Січі" Катерина Шутак була організаторкою Союза Українок Америки, разом з О. Лотоцькою, Ю. Яремою, Ю. Шустакевич та іншими, коли до Америки в 1925 році приїхала Ганна Келлер-Чикаленко.

В кожній загальній національній українській маніфестації, чи в протестаційних походах, як, наприклад, проти нападу армії Галера на Галичину, чи протесту перед большевицьким „Армторгом" з приводу арешту й засуду на Україні весною 1930 року української інтеліґенції та вчених, вихованці „Січі" брали активну участь.

Не було ділянки українського національного життя не лише в Ню Йорку та його околицях, але й далі, де б Петро Задорецький не приклав своїх рук до організаційної роботи. Він довгі роки був дійсним піонером українського національного руху, й українських організацій та окремих людей, часто забуваючи про того, хто зорав поле національне й засіяв його.

Щоб ширше інформувати українських людей про національне життя, знайомити їх з проявами української культури, Петро Задорецький заснував і провадив довгі роки українську радіопрограму. Хоч ця програма коштувала йому дорого, і він до неї все матеріяльно докладав, та тягнув її так довго, як вистачало духових та матеріяльних сил.

Він був передовим піонером серед тих, що з тяжким трудом, із запалом та посвятою все своє життя в Америці провадили всенаціональну українську працю.

Хай же буде йому земля пером, в яку його поховано далеко від його рідної української землі.

В. Кедровський

Джерзі Сіті, Н. Дж.
ДЕНЬ МАТЕРІ В ОСЕРЕДКУ СУМА

13-го травня Юнацтво Осередку СУМА ім. Лесі Українки, Джерзі Сіті, влаштувало святочну вечірку з оказії Свята Матері. Кілька тижнів перед святом матері, юнацтво пригтовлялося до Дня Матері. Виховниці осередку заздалегідь старанно підготовили з відповідними віршами та піснями програму.

Свято відкрив голова осередку СУМА Антін Шубак, а І. Бура відчитала реферат в котрому глибоко змалювала переживання української Мами в поневоленій Україні і на чужині.

Після реферату юнацтво підходило до своїх матерів з короткими віршами, словом, і побажанням, та нагороджувало їх квітами й поцілунками. Мами з радости плакали, та пригортали своїх діточок до материнських грудей,. Як приємно було послухати звуку голосочків наймолодших юнаків та юначок, що в своїх рученятах міцно стискали китиці квітів. Радісно пролітало поміж матерями слово:

„Мама"

Серця матерів радісно билися, в грудяних клітинах, коли то з уст юнацтва вилітали слова, що в нього є три матінки, в нього є три квітки, одну складаємо Матінці Божій, другу даруємо Матінці Рідній, а третю зберігаємо нашій найдорожчій матусі — Україні.

Програму юнацтва СУМА закінчила молодша юначка Нуся Вох. Вона сказала: „Любі матусі, ми ваші діточки обдарували вас квітами, заспівали вам радісних пісень, та нагороджували вас добрими словами. Так квіти в'януть, і слова не вічно гомонітимуть. Від слів цінніші є діла, і краще квітів — добрі діти. Тому такими добрими дітьми ми хочемо бути, та сплітаємо вам вінки не лише з квітів, а з добрих діл і вчинків, в школі, в СУМА та вдома, щоб бути вашою справжньою втіхою та радістю. Ми обіцяємо бути вірними дітьми нашої Батьківщини України".

Ініціятори свята були голова Батьківського комітету при Осередку СУМА пані Г. Гаврилюк і проф. Е. Ясіновський, а підготовкою програми зайнялися старші юначки, Анна Дидик, І. Куца, І. Паляка, М. Шеремета та І. Бура. По святочній програмі відбулося прийняття для матерів та батьків. Свято закінчено співом „Многая Літа!"

Дмитро Вох

Ютика, Н. Й.
ЗАКІНЧЕННЯ ШКІЛЬНОГО РОКУ ПРИ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ ЧЕСНОГО ХРЕСТА

11-го червня тут у приміщеннях церковної залі відбулося закінчення шкільного року української парафіяльної школи. Першими виступали: старша група дітей, всі в українських убраннях, і гарно деклямували, за ними вийшла молодша група — маленькі діти. Виконано народні танці і знову були деклямації.

Треба підкреслити, що між деклямуючими дітьми виступали дві сестрички — Катруся і Ганночка Герець. В цих дітей мама айришка, а батько українець. В їхньому домі тільки англійська мова. На превелику несподіванку, ці діти деклямували чистою українською мовою. Велика дяка п. проф. Іванові Юрченкові за те, що вклав чимало праці і труду для цих дітей.

Гарно вирізнялася група дітей в танку „Женці" з серпами в руках. Символічно жали золоту пшеницю, якої ніколи не бачили, і це гарно виконали.

Слідувала добре підготована сценка „Лісова казка", дбайливо придумані костюми і декорації. Це свято підготовив проф. Іван Юрченко, який віддає все своє найкраще вміння для нашої молоді. Він учить дітей української мови у двох парафіях, православній і католицькій, то й не диво, що на сцені виступала частина дітей з католицької парафії, пласту і СУМА. В школі чи на сцені, в дітей немає релігійного поділу, це діти з українським серцем, це наше майбутнє покоління, яке проф. І. Юрченко навчає української мови, культури, географії й історії.

Насувається питання, чому не всі діти відвідують школу наших православних парафіян. Невже батьки забули слова Т. Шевченка, щоб чужого навчатися і свого не цуратися?. Добрий приклад дає мама „айришка", посилає дітей до англійської школи, а що батько українець, посилає їх і до української школи.

Ольга Турчак

НЕМА КУДИ ВИСЕЛИТИ ЛЮДЕЙ

Ще в червні 1965 р. „уряд республіки надав можливість Спільці кінематографістів України", — повідомляла газета „Культура і Життя" з 22 червня, „збудувати Республіканський Будинок кіно". Це має бути чотириповерховий дім, з великими кінозалями, кімнатами для праці в ділянці кіно тощо. Однак, „фонди виділені, визначена будівельна організація — трест ч. 4, є робочі креслення, затверджений кошторис. Все це є! Але досі не відселено мешканців з дільниці, незважаючи на відповідну постанову міськради".

Місто Вінніпеґ вшанувало поета М. Мандрику

Вінніпеґ. — Тут відбулася в приміщенні Міської Ради церемонія відзначення творчого ювілею й 80-річчя народження видатного українського поета, літературного критика й громадськаго діяча, віце - президента Української Вільної Академії Наук в Канаді, д-ра М. І. Мандрики. В імені міста вручив ювілятові Почесну Грамоту Признання посадник міста — С. Дзюба. Від Української Наукової Ради вітав д-ра Мандрику Президент Ради, проф. Яр Рудницький і вручив йому признану ще в березні, але недоручену через його перебутання в шпиталі, Срібну Шевченківську Медалю. Дякуючи за ці відзначення, д-р Мандрика прочитав свою поему про Вінніпеґ з епічної його поеми про Канаду, надрукованої в 1961 році в томі поезій „Симфонія Віків". Цю збірку Мандрика передав мейорові Дзюбі для міського музею. В церемонії взяли участь члени Президії УВАН: проф. Я. Рудницький, сенатор П. Юзик, проф. М. Боровський, д-р М. Марунчак і пані О. Войценко.

М. Б.

СТАН ДОНЕЦЬКОГО ОПЕРНОГО ТЕАТРУ

„Радянська Україна" з 23 червня, пишучи про долю муз, зазначає:

„Не в усіх у них однакова доля. Наприклад, дуже не поталанило донецькій Мельпомені. А чому? Бо своєю оселею вона обрала оперний театр. Оперний — не ресторан „Троянда". У „Троянді", так там мусить бути затишок, комфорт. А в оперному може й дах протікати, і панелі сажею можна фарбувати".

ЗМІНА АДРЕСИ
ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"
81-83 GRAND STREET
Долучую 10 центів — прошу змінити мою адресу:
JERSEY CITY, N. J. 07303
(P. O. Box 346)
Моя СТАРА АДРЕСА була:
ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ____
Ім'я і прізвище: ____
Адреса: ____
Моя НОВА АДРЕСА така:
Ім'я і прізвище: ____
Адреса: ____
Zip Code ____

ТАРЗАН, Ч. 5832. Вони бачать скакунця!

Цілу ніч чотири чоловіки бідолашно тиснулися до себе.

А тоді, коли розвиднілося, їх заалярмували волочені ноги по землі...

І тепер, вперше вони ясно побачили одного з надбереж них скакунців... великанську, огидну потвору!